

Σημείωμα Σκηνοθέτη:

Στον πυρήνα του έργου “Οι Καλοί Σύντροφοι” βρίσκεται μια φαινομενικά ασήμαντη πράξη: ένας άνθρωπος δεν πηγαίνει στη δουλειά του.

Κι όμως, αυτή η μικρή απόκλιση από την κανονικότητα λειτουργεί σαν ρωγμή σε ένα σύστημα που στηρίζεται ακριβώς στην αδιάκοπη επανάληψη, στην πειθαρχία και στην ψευδαίσθηση της τάξης. Ο Άλμπερτ Μπεστ, υπόδειγμα υπαλλήλου και ενσάρκωση της αστικής ευπρέπειας, επιλέγει για πρώτη φορά να ακούσει τον εαυτό του — και αυτή η επιλογή αποκτά διαστάσεις σχεδόν επαναστατικές.

Η παράσταση προσεγγίζει το έργο ως μια κοινωνική σάτιρα υψηλής ακρίβειας, όπου το χιούμορ δεν κραυγάζει αλλά υπονομεύει. Το φλεγματικό στοιχείο, βαθιά ριζωμένο στην βρετανική δραματουργική παράδοση, γίνεται εδώ εργαλείο αποδόμησης: οι χαρακτήρες δεν εκρήγνυνται — αποκαλύπτονται. Η γελοιότητα δεν επιβάλλεται, αναδύεται μέσα από την υπερβολική σοβαρότητα με την οποία όλοι αντιμετωπίζουν μια κατάσταση που σταδιακά ξεφεύγει από κάθε λογικό μέτρο.

Ο κόσμος του έργου είναι αυστηρά δομημένος: μια κοινωνία όπου η εργασία δεν είναι απλώς υποχρέωση αλλά ταυτότητα. Η απουσία του Άλμπερτ δεν είναι απλώς ένα κενό στο γραφείο — είναι μια απειλή για το ίδιο το πολιτικοοικονομικό σύστημα αξιών. Η τράπεζα Wolf Bank, ως μηχανισμός εξουσίας, δεν εμφανίζεται μόνο ως εργοδότης αλλά ως ένας οργανισμός που ρυθμίζει, ελέγχει και τελικά απορροφά κάθε απόκλιση. Η “διαχείριση της κρίσης” γίνεται μια σκοτεινά κωμική χορογραφία όπως: εξαγορές, πιέσεις, «φιλικές» παρεμβάσεις — όλα ντυμένα με τον μανδύα της συστημικής κανονικότητας.

Σκηνοθετικά, η παράσταση επιχειρεί να αναδείξει αυτή τη σύγκρουση μέσα από αντιθέσεις:

Στατικότητα vs. Ρήξη: Ο Δ/ντης Έρικ Γούλφαν κινείται σε αυστηρό, σχεδόν μηχανικό μοτίβο, ενώ ο προσωπικός χώρος του Άλμπερτ αποκτά σταδιακά ρευστότητα και ελευθερία.

Ρεαλισμός vs. Υπερβολή: Η καθημερινότητα παρουσιάζεται με ακρίβεια, αλλά καθώς η ιστορία εξελίσσεται, το ύφος διολισθαίνει σε μια ελαφρώς παραμορφωμένη πραγματικότητα.

Σιωπή vs. Θόρυβος: Τα ΜΜΕ λειτουργούν ως ένας συνεχής ηχητικός καταιγισμός που αντιπαράτίθεται στην εσωτερική, σχεδόν ποιητική σιωπή του Άλμπερτ.

Κεντρικός άξονας της παράστασης είναι η σχέση του Άλμπερτ Μπέστ με τη Μπεθ Σίμονς. Η Μπεθ δεν αποτελεί απλώς αντίβαρο λογικής — είναι ο καθρέφτης μιας κοινωνίας που προσπαθεί να παραμείνει λειτουργική. Η σταδιακή της μετατόπιση από την ψυχρή ορθολογικότητα προς μια πιο ανθρώπινη, συναισθηματική στάση δεν παρουσιάζεται ως ρήξη αλλά ως αποκάλυψη. Ο έρωτας μεταξύ τους δεν είναι μελοδραματικός· είναι σχεδόν αμήχανος, υπόγειος, και γι' αυτό βαθιά αληθινός. Παραμένουν ερωτευμένοι όχι γιατί θέλουν να νικήσουν το σύστημα, αλλά γιατί καταφέρνουν να διατηρήσουν έναν προσωπικό χώρο μέσα σε αυτό.

Η μουσική λειτουργεί ως δραματουργικός πυρήνας. Δεν είναι απλώς το “χόμπι” του Άλμπερτ — είναι η γλώσσα της ελευθερίας του. Σε αντίθεση με τον ρυθμισμένο, επαναλαμβανόμενο “ήχο” της εργασίας, η μουσική εισάγει το απρόβλεπτο, το συναίσθημα, την προσωπική έκφραση. Σκηνοθετικά, η παρουσία της δεν είναι διακοσμητική αλλά παράφωνα οργανική: διαπερνά τη δράση, διαταράσσει τον χρόνο και επαναπροσδιορίζει την πραγματικότητα.

Οι «καλοί σύντροφοι» του τίτλου αποκτούν διττή σημασία. Δεν είναι απλά ο Άλμπερτ και η Μπέθ. Από τη μία, είναι οι φίλοι και συνεργάτες που, με καλή πρόθεση ή ιδιοτέλεια, προσπαθούν να επαναφέρουν τον Άλμπερτ στην τάξη. Από την άλλη, είναι το ίδιο το σύστημα που παρουσιάζεται ως προστάτης, ενώ στην ουσία λειτουργεί περιοριστικά. Η καλοσύνη εδώ είναι ύποπτη — και η συντροφικότητα συχνά συγκαλύπτει τον έλεγχο.

Η παράσταση δεν επιδιώκει να δώσει απαντήσεις, αλλά να θέσει ένα ερώτημα που παραμένει επίκαιρο:

Τι σημαίνει να επιλέγεις την αξιοπρέπεια σου μέσα σε ένα σύστημα που έχει ήδη αποφασίσει ποιος πρέπει να είσαι;

Σε μια εποχή όπου η παραγωγικότητα ταυτίζεται με την αξία του ανθρώπου, η πράξη του Άλμπερτ Μπέστ αποκτά έναν απροσδόκητα πολιτικό χαρακτήρα. Και ίσως, τελικά, η μεγαλύτερη ανατροπή δεν είναι ότι δεν πήγε στη δουλειά — αλλά ότι τόλμησε να φανταστεί πως θα μπορούσε να ζήσει αλλιώς.

Το έργο του Τζον Πρίστλεϊ (J. B. Priestley, 1894–1984) παρουσιάστηκε σε διασκευή για πρώτη φορά το 1998 – 2000 στο θέατρο ΑΛΦΑ από τον θίασο Ληναίου – Φωτίου με τίτλο ΑΝΟΙΧΤΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ βασισμένο στο έργο «The Scandalous affair of Mr. Kettle and Mrs. Moon». Σήμερα, εγώ και η Θεατρική Ομάδα ΜΗΔΕΙΑ, εμπνεόμαστε από το ίδιο έργο, διατηρούμε τον πυρήνα του κειμένου, του σπουδαίου θεατράνθρωπου Στέφανου Ληναίου, προχωρώντας

παράλληλα σε πολλές και νέες στοχευμένες αλλαγές και προσαρμογές στη σύγχρονη εποχή και σε επιμέρους αλλαγές στην πλοκή, προσθέτοντας και νέα στοιχεία.

.

Εμμανουήλ Γ. Μαύρος *Σκηνοθέτης*